

Hlavní zásady sítě EDMO

Evropská observatoř digitálních médií je síť konsorcií, která sdružují multidisciplinární a nadnárodní komunitu nezávislých ověřovatelů faktů, odborníků na mediální gramotnost a výzkumných pracovníků zabývajících se odhalováním a potíráním dezinformací. Zároveň rozvíjí epistemologické základy pro příslušné politiky (pravidla, směrnice, předpisy apod.), zejména v oblasti médií, digitálních služeb a souvisejících vzdělávacích programů. Tato síť konsorcií se skládá z centrální platformy EDMOeu, která propojuje a koordinuje činnost 14 národních nebo regionálních center ve 27 zemích EU a v Norsku. Tím je zajištěn jejich co nejširší dopad ve spolupráci s mediálními organizacemi, online platformami, odborníky v terénu a tvůrci politik.

Ačkoli každý člen sítě EDMO vykonává své činnosti zcela samostatně, v souladu s konkrétními podmínkami stanovenými v rámci svého konsorcia, všichni členové sledují společné poslání, kterým je podpora hlubšího porozumění dezinformacím a lepší reakce na ně, šíření výsledků výzkumu, testování řešení a přispívání k transparentnějšímu, důvěryhodnějšímu a odolnějšímu informačnímu ekosystému. Při plnění svého poslání se všichni členové sítě EDMO zavázali dodržovat následující hlavní zásady:

1. Nezávislost

Všichni členové sítě EDMO vytvořili řídicí struktury, které zajišťují jejich nezávislost, zejména ve vztahu k vládám, evropským institucím a veřejným, nebo soukromým, poskytovatelům finančních prostředků. Všichni členové si svobodně vybírají témata, kterými se hodlají zabývat, ať už jde o výzkum, články o ověřování faktů, nebo akce zaměřené na mediální a informační gramotnost. Členové zároveň poskytují pluralitní, inkluzivní a otevřenou platformu, která se zaměřuje na problémy dezinformací. Žádný externí sponzor, ať už veřejný nebo soukromý, nesmí být součástí rozhodovacích orgánů žádného konsorcia, ani nesmí ovlivňovat jejich rozhodovací procesy, včetně stanovování priorit, pracovních metod a výsledků. Evropská komise se může těchto orgánů účastnit pouze jako pozorovatel za účelem sledování řádného uplatňování příslušných dohod o financování; může si rovněž vyměňovat informace a poskytovat zpětnou vazbu s cílem zajistit dodržování těchto dohod, aniž by však byla narušena plná autonomie a volnost činností členů sítě.

2. Integrita

Partnerské organizace v rámci sítě EDMO se zavazují dodržovat uznávané etické a profesní standardy, jako je Evropský kodex chování pro integritu výzkumu nebo specifické standardy platné pro jejich oblast činnosti (např. Evropský kodex standardů pro nezávislé organizace pro kontrolu faktů Evropské sítě standardů pro kontrolu faktů). Všichni členové sítě EDMO se navíc zavázali, že budou v rámci svých interních rozhodovacích procesů vhodně řešit možné střety zájmů. Za tímto účelem je každá osoba, která se účastní rozhodovacích orgánů a/nebo procesů, povinna oznámit podstatné zájmy, které může mít v odvětvích/pododvětvích informačního ekosystému a které by mohly ohrozit její nezávislost, zdržet se účasti

na činnostech, které by mohly být takovými střetem zájmů ovlivněny, a v případě, že takové riziko nastane, odstoupit ze své funkce. V této souvislosti se střetem zájmů rozumí situace, kdy nestrannost a objektivita rozhodnutí, stanoviska nebo doporučení osoby, která se účastní rozhodovacích procesů, je nebo by mohla být vnímána jako ohrožená osobním zájmem, který daná osoba má nebo jí byl svěřen. Relevantní osobní zájmy mohou být finanční nebo nefinanční povahy a mohou se týkat osobních nebo rodinných vztahů nebo profesních vazeb, včetně dřívějších zaměstnání nebo jmenování a jiných relevantních externích aktivit.

3. Transparentnost

Všichni členové sítě EDMO se zavazují k transparentnosti, pokud jde o totožnost organizací, které jsou součástí konsorcia a zdroje jejich financování, a zajišťují, aby výsledky jejich činností prováděných pro EDMO, ať už v oblasti výzkumu, ověřování faktů, v mediální gramotnosti nebo politiky, byly veřejně přístupné.

4. Neutralita

Všichni členové sítě EDMO dodržují přísnou politiku neutrality z politických nebo oborových hledisek, pokud jde o jejich redakční produkty a iniciativy zaměřené na veřejnost. Výběr témat, metodické přístupy, zjištění a sdělení, ať už se jedná o výzkumná témata, články ověřující fakta, akce v oblasti mediální a informační gramotnosti a politické analýzy, jsou svou povahou nestranné a mají sloužit výhradně veřejnému zájmu.

5. Pluralismus

Síť EDMO sdružuje značný počet univerzit, výzkumných středisek, redakcí ověřujících fakta, organizací občanské společnosti a organizací zabývajících se mediální gramotností, přičemž každá z nich sleduje vlastní redakční linii, výzkumný program a vzdělávací cíle v plné autonomii. Kromě toho si každý člen sítě EDMO pravidelně vyměňuje obsah s ostatními členy za účelem zveřejnění na své vlastní platformě, aby nabídl různé pohledy na tato témata a podpořil vnitřní pluralitu v otázkách společného zájmu.

6. Rozmanitost a začlenění

Síť EDMO je multidisciplinární a nadnárodní a jejím cílem je řešit mnohostranné výzvy, které dezinformace představují, s přihlédnutím ke specifikům každé země nebo jazykové oblasti, kterou pokrývá. Její výzkum, ověřování faktů, politická analýza a činnosti v oblasti mediální gramotnosti mají navíc posílit odolnost společnosti ve všech skupinách obyvatelstva bez ohledu na pohlaví, etnický původ a politické či náboženské přesvědčení, přičemž zvláštní pozornost je věnována těm nejzranitelnějším.

7. Vědecky podložené intervence

Síť EDMO usiluje o nezávislý, originální, účelný a vysoce kvalitní výzkum dezinformací s cílem nabídnout soubor faktů, důkazů a nástrojů, které shromáždí zúčastněné strany ke konstruktivnímu dialogu. Za tímto účelem klade důraz na podložení nových poznatků o tomto fenoménu přísnými vědeckými teoriemi, hypotézami a metodami. Podporuje také rozvoj hybridních přístupů, které kombinují metody empirických věd s metodami humanitními, a také výzkum, který přináší nejnovější nástroje a techniky z datové a informační vědy.